

DIKTATUURIKYSYMYKSEN HISTORIIKKIA

(LEHTIKIRJOITUS)

Proletariaatin diktatuuri -kysymys on poikkeuksetta kaikkien kapitalistimaiden nykyisen työväenliikkeen peruskysymys. Tämän kysymyksen täydellinen selvittäminen vaatii sen historian tuntemusta. Yleensä vallankumouksellisen diktatuurin ja varsinkin proletariaatin diktatuurin opin kehitys käy kansainvälisessä mitassa rinnan vallankumouksellisen sosialismin kehityksen ja erikoisesti marxilaisuuden kehityksen kanssa. Edelleen — ja tämä on tietenkin tärkeintä — perusaineistomme ja tärkeimpänä tietolähteenämme diktatuurikysymyksessä on sorretun ja riistetyn luokan riistäjiään vastaan käymien vallankumousten historia. Se, joka ei ole ymmärtänyt, että diktatuuri on välttämätön jokaiselle vallankumoukselliselle luokalle voittonsa saavuttamiseksi, ei ole ymmärtänyt mitään vallankumousten historiasta tai ei tahdo tietää mitään siitä.

Venäjän mitassa on erikoinen merkitys teoriasta puheen ollen vuosina 1902—1903 „Zarjan” ja „Iskran” toimituskunnan laatimalla tai tarkemmin sanoen G. V. Plehanovin laatimalla ja tämän toimituskunnan toimittamalla, korjaillemalla ja hyväksymällä VSDTP:n ohjelmalla. Kysymys proletariaatin diktatuurista on asetettu tässä ohjelmassa selvästi ja selkeästi ja asetettu nimenomaan sen johdosta, että sitä vaati taistelu Bernsteiniä ja opportunistia vastaan. Mutta tärkein merkitys on tietysti vallankumouksen antamalla kokemuksella, t.s. Venäjältä puhuen vuoden 1905 kokemuksella.

Mainitun vuoden kolme viimeistä kuukautta — loka-, marras- ja joulukuu — olivat tavattoman voimakkaan, laajan ja joukkoluontoisen vallankumoustaistelun kautta,

kautta, jolloin kahta sen ajan tehokkainta taistelumenetelmää: poliittista joukkolakkoa ja aseellista kapinaa käytettiin samanaikaisesti. (Huomautamme suluissa, että *joukkokuussa* 1905 bolshevikkien edustajakokous, „VSDTP:n kolmas edustajakokous”, totesi, että „proletariaatin järjestäminen välittömään taisteluun itsevaltiutta vastaan aseellisen kapinan tietä” on „puolueen tärkeimpiä ja lykkäystä sietämättömiä tehtäviä”, ja velvoitti kaikkia puoluejärjestöjä „selittämään, mikä osuus on poliittisilla joukkolakoilla, joilla voi olla tärkeä merkitys kapinan alussa ja itse sen kulussa”⁵³.)

Ensimmäisen kerran maailmanhistoriassa vallankumoustaistelu kehittyi niin pitkälle ja niin voimakkaaksi, että aseellinen kapina puhkesi yhdessä joukkolakon kanssa, joka on proletariaatille ominainen taistelumenetelmä. Tällä kokemuksella on luonnollisesti yleismaailmallinen merkitys kaikille proletaarisille vallankumouksille. Ja bolshevikit ovat tutkineet erittäin huolellisesti ja uutterasti tätä kokemusta niin poliittiselta kuin taloudelliseltakin kannalta. Viittaa analyysiin, jonka tein kuukausitietojen pohjalla vuoden 1905 taloudellisista ja poliittisista lakoista, näiden lakkojen yhteenpunoutumisen muodoista ja lakkotaistelunkehityksestä, joka silloin saavutti niin korkean tason ensimmäisen kerran maailmassa; esitin analyysin tulokset aikakauslehti „Prosveshtshenijessa” v. 1910 tai 1911 ja toistamiseen lyhyinä yhteenvetoina senaikaisessa ulkomaille julkaistussa bolshevistisessä kirjallisuudessa⁵⁴.

Joukkolakot ja aseelliset kapinat asettivat sinänsä päiväjärjestykseen kysymyksen vallankumouksellisesta vallasta ja diktatuurista, sillä nämä taistelumenetelmät johtivat — ensin eri paikkakuntien mitassa — kiertämättömästi siihen, että karkotettiin entiset viranomaiset, että proletariaatti ja vallankumoukselliset luokat ottivat vallan käsiinsä, että karkotettiin tilanherrat ja toisinaan vallattiin tehtaat j.n.e.y.m.s. Tämän kauden vallankumouksellinen joukkotaistelu synnytti sellaiset maailmanhistoriassa ennen näkemättömät järjestöt kuin *työläisten edustajain Neuvostot* ja sittemmin sotilaiden edustajain Neuvostot, Talonpoikaismomiteati j.n.e. Kävi niin, että ne peruskysymykset (Neuvostovalta ja proletariaatin diktatuuri), jotka kiinnostavat nykyisin koko maailman luokkatietoisia työläisiä, asetettiin käytännöllisesti jo vuoden 1905 lopulla. Jos kohta sellaiset vallanku-

mouksellisen proletariaatin ja väärentämättömän marxilaisuuden huomattavat edustajat kuin Rosa Luxemburg käsittivät heti tämän käytännön kokemuksen merkityksen ja kokouksissa pitämässään puheissa ja lehdistössä erittelevät kriittisesti tätä kokemusta, niin julkisten sosialidemokraattisten ja sosialististen puolueiden virallisten edustajain valtaenemmistö, m.m. myös reformistit ja tulevien „kautskyalaisten”, „longuetlaisten” sekä amerikkalaisten Hillquitin kannattajien y.m. tyyppiset ihmiset eivät kyenneet lainkaan ymmärtämään tämän kokemuksen merkitystä eivätkä täyttämään velvollisuuttaan *vallankumousmiehinä*, t.s. ryhtyä tutkimaan ja propagoimaan tämän kokemuksen opetuksia.

Venäjällä niin bolshevikit kuin menshevikitkin ryhtyivät heti vuoden 1905 joulukuun aseellisen kapinan tappion jälkeen tekemään yhteenvetoja tästä kokemuksesta. Tätä työtä joudutti erikoisesti se, että huhtikuussa 1906 pidettiin Tukholman edustajakokous, niin sanottu „VSDTP:n yhdistävä edustajakokous”, jossa olivat edustettuina sekä menshevikit että bolshevikit ja jossa he muodollisesti yhtyivät. Kumpikin puolueryhmä valmistautui erittäin tarmokkaasti tähän edustajakokoukseen. Kumpikin ryhmä julkaisi ennen edustajakokousta, vuoden 1906 alussa, kaikkia tärkeimpiä kysymyksiä koskevat päätöslauselmaehdotuksensa. Nämä päätöslauselmaehdotukset, jotka on julkaistu toistamiseen kirjassani: „Selostus Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen yhdistävästä edustajakokouksesta (kirje Pietarin työläisille)”, Moskova 1906 (110 sivua, joista kummankin ryhmän päätöslauselmaehdotukset ja edustajakokouksessa lopullisesti hyväksytyt päätöslauselmat käsittävät miltei puolet), ovat perusaineistoa, jonka pohjalla voidaan tutustua silloiseen kysymyksenasetteluun.

Neuvostojen merkityksestä kiisteltiin jo silloin diktatuuri-kysymyksen yhteydessä. Bolshevikit asettivat jo ennen vuoden 1905 lokakuun vallankumousta kysymyksen diktatuurista (ks. kirjastani: „Sosialidemokratian kaksi taktiikkaa demokraattisessa vallankumouksessa”, Geneve, heinäkuu 1905, julkaistu uudestaan kokoelmassa „Kahdentoista vuoden ajalta”). Menshevikit suhtautuivat „diktatuuri”-tunnukseen kielteisesti. Bolshevikit korostivat, että työläisten edustajain Neuvostot „*olivat tosiasiallisesti uuden vallankumouksellisen vallan ituja*” — kirjaimellisesti näin

sanottiin bolshevikkien päätöslauselmaehdotuksessa („Selostuksen” 92. sivu). Menshevikit tunnustivat Neuvostojen merkityksen, kannattivat niiden „muodostamisen edistämistä” j.n.e., mutta eivät pitäneet niitä vallankumouksellisen vallan itulina eivätkä puhuneet yleensä tämänyyppisestä tai tämänkaltaisesta „uudesta vallankumouksellisesta vallasta”, vaan suoranaisesti kiistivät diktatuuritunnuksen. Ei ole vaikea huomata, että *kaikki* meidän ja menshevikkien väliset nykyiset erimielisyydet olivat idullaan jo tässä kysymyksenasettelussa. Ei ole vaikea huomata sitäkään, että menshevikit (niin venäläiset kuin ei-venäläisetkin menshevikit, sellaiset kuin kautskylaiset, longuetlaiset y.m.) ovat asettaneet ja asettavat tämän kysymyksen niin kuin reformistit eli opportunistit, jotka sanoissa hyväksyvät proletaarisen vallankumouksen, *mutta teoissa kieltävän, mikä vallankumouksäsitteessä on olennaisinta ja tärkeintä.*

Jo ennen vuoden 1905 vallankumousta erittelin edellä mainitussa kirjassessa „Kaksi taktiikkaa” niitä menshevikkien syyttäviä väitteitä, että „vaihdoin salaviihkaa käsitteet: vallankumous ja diktatuuri” („Kahdentoista vuoden ajalta”, s. 459). Todistelin seikkaperäisesti, että nimenomaan esittämällä tämän syytöksen menshevikit paljastavat opportunistisuutensa, todellisen poliittisen luontonsa liberaalisen porvariston säestäjinä, jotka levittävät tuon porvariston vaikutusta proletariaatin keskuuteen. Kun vallankumouksesta tulee ehdoton voima, niin silloin sen vastustajienkin keskuudessa aletaan „hyväksyä vallankumous”, sanoin ja mainitsin (vuoden 1905 kesällä) esimerkiksi perustuslaillisina monarkisteina pysyneet venäläiset liberaalit. Nyt, vuonna 1920, voisin lisätä, että myös Saksan ja Italian liberaaliset porvarit tai ainakin sivistyneimmät ja ovelimmat heistä ovat valmiit „hyväksymään vallankumouksen”. Mutta juuri „hyväksymällä” vallankumouksen ja kieltäytymällä samaan aikaan hyväksymästä tietyn luokan (tai tiettyjen luokkien) *diktatuuria* silloiset venäläiset liberaalit ja menshevikit sekä nykyiset saksalaiset ja italialaiset liberaalit, turatilaiset ja kautskylaiset paljastavatkin *reformisminsa*, sen, että he ovat täysin kykenemättömiä täyttämään vallankumousmiesten tehtäviä.

Silloin kun vallankumouksesta on tullut jo ehdoton voima, kun sen „hyväksyvät” liberaalitkin ja kun hallitse-

vat luokat eivät ainoastaan näe, vaan myös tuntevat sortettujen joukkojen voittamattoman mahdin, silloin *koko kysymys* — niin teoreetikkojen kuin käytännön politiikan johtajienkin kohdalta — kiteytyy *vallankumouksen luokkaluonteeseen tarkaksi määrittelyksi*. Mutta tuota luokkaluonnetta *ei voida* määritellä täsmällisesti ilman „diktatuuri”-käsitettä. Valmistelematta diktatuuria vallankumousmies ei voi olla *todella* vallankumousmies. Tätä totuutta eivät ymmärtäneet vuonna 1905 menshevikit eivätkä sitä ymmärrä vuonna 1920 italialaiset, saksalaiset, ranskalaiset eivätkä muut sosialistit, jotka pelkäävät Kommunistisen Internationalen ankaria „ehtoja”; niitä pelkäävät ne, jotka voivat hyväksyä diktatuurin *sanoissa*, mutta eivät kykene *valmistelemaan* sitä *käytännössä*. Ja siksi on paikallaan toistaa sanasta sanaan se, mitä kirjoitin Marxin katsomusten selittämiseksi heinäkuussa 1905 venäläisiä menshevikkejä vastaan, mutta mikä koskee myös vuoden 1920 länsieurooppalaisia menshevikkejä (sanomalehtien y.m. asemesta osoitan yksinkertaisesti, onko puhe menshevikeistä vai bolshevikeista):

„Huomautuksissa, jotka Mehring liitti julkaisemiinsa Marxin kirjoituksiin „Uudesta Reinin Lehdestä” vuodelta 1848, hän kertoo, että porvarillinen kirjallisuus syytti tätä lehteä m.m. siitä, että „Uusi Reinin Lehti” muka vaati „saattamaan heti voimaan diktatuurin, koska se on ainoa demokratian toteuttamisen keino” (Marx' Nachlass *, III osa, s. 53). Vulgääriä porvarilliselta kannalta katsoen diktatuuri-käsite ja demokratia-käsite eivät sovi yhteen. Porvari, joka ei käsitä luokkataisteluteoriaa ja on tottunut näkemään poliittisella areenalla vain porvariston eri kerhojen ja nurkkakuntien torailua, käsittää diktatuurin kaikkien vapauksien ja demokratian takeiden hävittämiseksi, kaikkinaiseksi mielivallaksi, kaikkinaiseksi vallan väärinkäytöksi diktaattorin henkilökohtaisten etujen hyväksi. Itse asiassa juuri tämä vulgääri porvarillinen katsantokanta tulee esiin menshevikeillämmekin, jotka selittävät bolshevikkien pitävän kiinni „diktatuuri”-tunnuksesta sen vuoksi, että Lenin „haluaa kiihkeästi koetella onneaan” („Iskra” № 103, s. 3, palsta 2). Selittääksemme menshevikeille, mitä tarkoitetaan luokkadiktatuurilla erotukseksi yksilöndiktatuurista

* — Marx, Kirjallinen jäämistö. Toim.

ja mitkä ovat demokraattisen diktatuurin tehtävät erotukseksi sosialistisen diktatuurin tehtävistä, on hyödyllistä tarkastella „Uuden Reinin Lehden” katsomuksia.

„Jokainen väliaikainen valtiojärjestys”, kirjoitti „Uusi Reinin Lehti” syyskuun 14 p:nä 1848, „vaatii vallankumouksen jälkeen diktaturia, vieläpä tarmokasta diktaturia. Moitimme alusta alkaen Camphausia (pääministeri v. 1848 maaliskuun 18 päivän jälkeen) siitä, ettei hän menettelyt diktatorisesti, ettei hän heti lyönyt pirstaleiksi eikä poistanut vanhojen laitosten jäännöksiä. Samaan aikaan kun hra Camphausen antautui perustuslaillisuusillusioiden tuuditeltavaksi, nujerrettu puolue (s.o. taantumuksellisten puolue) lujitti asemiaan virkavallan keskuudessa ja armeijassa, vieläpä uskaltautui siellä täällä avoimeen taisteluunkin”⁵⁵.

Mehring on oikeassa sanoessaan, että näissä sanoissa on muutamin toteamin esitetty yhteenveto siitä, mitä „Uusi Reinin Lehti” kehitteli yksityiskohtaisesti pitkissä Camphausenin ministeristöä koskevissa kirjoituksissaan. Mitä sitten nämä Marxin sanat osoittavat meille? Sen, että väliaikaisen vallankumoushallituksen *täytyy* menetellä diktatorisesti (väite, jota diktatuuri-tunnusta kammoksuvat menshevikit eivät ole voineet millään käsittää); että tämän diktatuurin tehtävänä on hävittää vanhojen laitosten jäännökset (juuri niin kuin on sanottu selvästi VSDTP:n (bolshevikkien) III edustajakokouksen päätöslauselmassa taistelusta vasta-vallankumousta vastaan, ja tämän menshevikit ovat jättäneet pois päätöslauselmastaan, kuten ylempänä olemme osoittaneet). Vihdoin, kolmanneksi, näistä sanoista näkyy, että Marx ruoski porvarillisia demokraatteja „perustuslaillisuusillusioiden” vuoksi vallankumouksen ja avoimen kansalaissodan kaudella. Näiden sanojen tarkoitus käy selville erittäin havainnollisesti „Uudessa Reinin Lehdessä” kesäkuun 6 p:nä 1848 julkaistusta kirjoituksesta.

„Perustavan kansalliskokouksen tulee olla ennen kaikkea aktiivinen, vallankumouksellisesti aktiivinen kokous”, Marx kirjoitti. „Mutta Frankfurtin kokous pitää parlamentarismen kouluharjoituksia ja antaa hallituksen toimia. Olettakaamme, että tämän oppineen kokouksen onnistuisi kypsän harkinnan jälkeen laatia paras päiväjärjestys ja paras perustuslaki. Mitä hyötyä on parhaimmastaan päiväjärjestyksestä ja parhaimmastaan perustuslaista,

jos Saksan hallitukset ovat sillä aikaa jo asettaneet päiväjärjestykseen pistimen?"⁵⁶.

Sitä merkitsee diktatuuri-tunnus.

Suuret kysymykset kansain elämässä ratkaistaan vain voimalla. Taantumukselliset luokat turvautuvat tavallisesti itse ensimmäisinä väkivaltaan, kansalaissotaan, „asettavat päiväjärjestykseen pistimen”, kuten on tehnyt Venäjän itsevaltius ja tekee edelleenkin järjestelmällisesti ja järkähtämättä, kaikkialla ja kaikessa, alkaen tammikuun 9 päivästä. Ja kun kerran tilanne on muodostunut tällaiseksi, kun kerran pistin on todella tullut poliittisen päiväjärjestyksen ratkaisevaksi tekijäksi, kun kerran kapina on osoitautunut välttämättömäksi ja lykkäystä sietämättömäksi, niin silloin perustuslaillisuusilluusiot ja parlamentarismien kouluharjoitukset muodostuvat vain kilveksi, jonka suojassa porvaristo kavaltaa vallankumouksen ja „kylmenee” vallankumoukselle. Tosi vallankumouksellisen luokan on tällöin esitettävä nimenomaan diktatuuri-tunnus”⁵⁷.

Näin ajattelivat bolshevikit diktatuurista ennen vuoden 1905 lokakuun vallankumousta.

Tämän vallankumouksen antaman kokemuksen perusteella jouduin tarkastelemaan seikkaperäisesti diktatuurikysymystä kirjasessa: „Kadettien voitto ja työväenpuolueen tehtävät”, Pietari, 1906 (kirjanen on päivätty 28 maaliskuuta 1906). Esitän tästä kirjasesta kaikki oleellimmat ajatukset, mutta huomautan, että useiden henkilönnimien asemesta osoitan vain, onko puhe kadeteista vai menshevikeistä. Yleensä puhuen kirjanen on suunnattu kadetteja vastaan ja osittain myös puolueettomia liberaaleja, puolikadetteja, puolimenshevikkejä vastaan. Mutta itse asiassa kaikki mitä on sanottu diktatuurista koskee nimenomaan menshevikkejä, jotka tässä kysymyksessä luisuivat joka askeleella kadettien kannalle.

„Samaan aikaan kun laukaukset Moskovassa vaimenivat, kun sotilas- ja poliisidiktatuuri vietti hurjia orgioitaan, kun kautta Venäjän järjestettiin verilöylyjä ja joukkopieksäjäisiä, kadettien lehdistössä puhuttiin vasemmiston väkivaltaa vastaan, vallankumouksellisten puolueiden lakkokomiteoita vastaan. Kadettiprofessorit, jotka maksusta vääristelevät tiedettä Dubasovien eduksi, ovat menneet niin pitkälle, että ovat kääntäneet „diktatuuri”-sanon sanoilla „tehostettu suojele”. „Tieteenharjoittajat” ovat väärentä-

neet yksinpä kymnaasilatinansakin halventaakseen vallankumouksellista taistelua. Diktatuuri merkitsee — ottakaa se kerta kaikkiaan huomioon, herrat kadetit, — rajoittamattontaa, voimaan eikä lakiin nojaavaa valtaa. Kansalaissodan aikana voi voitolle päässyt valta olla vain diktatuuria. Mutta asia on niin, että on olemassa enemmistöön kohdistuvaa vähemmistödiktatuuria, kansaan kohdistuvaa poliisikoplan diktatuuria, sekä kansan valtaenemmistön diktatuuria, joka kohdistuu väkivallantekijöiden, ryövärien ja kansalle kuuluvan vallan anastajien pikkuryhmään. Vääristelemällä vulgäärästi tieteellistä „diktatuuri”-käsitettä, huutamalla vasemmiston väkivallasta kaudella, jolloin oikealta käsin harjoitettiin mitä laittominta, mitä katalinta väkivaltaa, herrat kadetit näyttivät päivänselvästi, minkälainen on „sovittelijain” asenne kärkevässä vallankumoustaistelussa. Kun taistelu kiihtyy, „sovittelija” vetäytyy pelkurimaisesti piiloon. Kun vallankumouksellinen kansa on päässyt voitolle (lokakuun 17 pnä), „sovittelija” ryömii ulos kolostaan, pöyhistelee mahtailen, pieksää kieltään minkä jaksaa ja kirkuu äänensä käheäksi: se oli „mainio” poliittinen lakko. Kun voitolle pääsee vastavallankumous, „sovittelija” alkaa ladella voitetuille tekopyhiä neuvoja ja opetuksia. Voittanut lakko oli „mainio”. Voitettut lakot olivat rikollisia, raakoja, mielettömiä, anarkistisia. Voitettu kapina oli mielettömyyttä, vaistonvaraista riehumista, barbaarisuutta ja typeryyttä. Sanalla sanoen „sovittelijan” poliittinen omatunto ja poliittinen äly on siinä, että madellaan sen edessä, joka kulloinkin on voimakkaampi, että hyöritään taistelevien jaloissa, häiritään milloin yhtä, milloin toista osapuolta, laimennetaan taistelua ja samennetaan ankaraa vapaustaisteluaan käyvän kansan vallankumouksellista tajuntaa”⁵⁸.

Edelleen. On erittäin ajankohtaista esittää ne diktatuuri-kysymyksestä annetut selitykset, jotka oli suunnattu herra R. Blanckia vastaan. Tämä R. Blanck selosti vuonna 1906 asiallisesti menshevistisessä, mutta muodollisesti puolueetomassa lehdessä menshevikkien katsomuksia kehuen heitä siitä, että he „pyrkivät suuntaamaan Venäjän sosialidemokraattisen liikkeen tielle, jota kansainvälinen sosialidemokratia kulkee etujoukkonaan suuri Saksan sosialidemokraattinen puolue”.

Toisin sanoen R. Blanck samoin kuin kadetitkin asetti bolshevikkien, järjestömiesten, epämarxilaisten, mellakoivien j.n.e. vallankumousmiesten vastakohtaksi „järkevät” menshevikit esittäen myös Saksan sosialidemokraattisen puolueen menshevistiseksi puolueeksi. Tällainen menettely on tavanomaista sosiaaliliberaalien, pasifistien y.m. kansainvälisen virtauksen keskuudessa: he ylistelevät kaikissa maissa reformisteja, opportunisteja, kautskylaisia, longuetlaisia „järkeviksi” sosialisteiksi asettaen heidät „järjestömiesten” bolshevikkien vastakohtaksi.

Mainitussa vuonna 1906 ilmestyneessä kirjasessa vastasin R. Blanckille seuraavalla tavalla:

„Herra Blanck vertaa toisiinsa Venäjän vallankumouksen kahta kautta: ensimmäinen käsittää suunnilleen vuoden 1905 loka-—joulukuun. Se on vallankumousmyrskyn kautta. Toinen on nykyaika, jota meillä on tietysti oikeus nimittää kadettien duumavaaleissa saavuttamien voittojen kaudeksi tai, jos rohkenemme kiiruhtaa tapahtumain edelle, vieläpä kadetti-duuman kaudeksi.

Herra Blanck sanoo tästä kaudesta, että on tullut jälleen harkinnan ja järjen vuoro ja voidaan palata tietoiseen, suunnitelmalliseen, järjestelmälliseen toimintaan. Ensimmäisen kauden herra Blanck luonnehtii sitä vastoin kaudeksi, jolloin teoria ja käytäntö kävivät ristiin. Kaikki sosialidemokraattiset periaatteet ja ideat katosivat, unohdettiin taktiikka, jota Venäjän sosialidemokraattisen puolueen perustajat olivat aina julistaneet, kaadettiin kumoon yksinpä sosialidemokraattisen maailmankatsomuksen tukipilaritkin.

Tämä hra Blanckin perusväite on puhtaasti faktillista laatua. Koko marxilaisuuden teoria kävi muka ristiin vallankumousmyrskyn kauden „käytännön” kanssa.

Pitäköhän se paikkansa? Mikä on marxilaisen teorian ensimmäinen ja tärkein „tukipilari”? Se, että proletariaatti on nykyisessä yhteiskunnassa ainoa luokka, joka on loppuun saakka vallankumouksellinen ja sen vuoksi etumaisena jokaisessa vallankumouksessa. Herää kysymys: kaatoiko vallankumousmyrsky kumoon tämän sosialidemokraattisen maailmankatsomuksen „tukipilarin”? Päinvastoin, myrsky todisti sen kestäväksi mitä loistavimmalla tavalla. Juuri proletariaatti oli tämän kauden tärkein ja alussa miltei ainoa *taistelija*. Melkein pä ensi kertaa maailman

historiassa porvarillisen vallankumouksen erikoisuutena oli puhtaasti proletaarisen taisteluaseen — poliittisen joukkolakon — niin laaja käyttö, ettei sellaista ollut ennen nähty kehittyneemmiskään kapitalistisissa maissa. Proletariaatti lähti taisteluun, välittömään vallankumoustaisteluun aikana, jolloin herrat Struвет ja herrat Blanckit kehottivat menemään Bulyginin Duumaan ja kadettiprofessorit kehottivat ylioppilaita opiskelemaan. Proletaarisella taisteluaseellaan proletariaatti valloitti Venäjälle koko sen, jos niin voisi sanoa, „perustuslain”, jota siitä lähtien on vain pilattu, typistetty ja karsittu. Proletariaatti käytti loka-kuussa 1905 sitä taktillista taistelumenetelmää, josta *puoli vuotta aikaisemmin* oli puhuttu VSDTP:n *bolshevistisen* III edustajakokouksen päätöslauselmassa, missä tähdennettiin erikoisen tärkeänä seikkana poliittisen joukkolakon ja kapinan samanaikaisuutta; juuri tämä samanaikaisuus onkin kuvaavaa koko „vallankumousmyrskyn” kaudelle, vuoden 1905 viimeiselle neljännekselle. Näin siis pikkuporvariston ideologi vääristeli todellisuutta mitä julkeimmin, mitä räikeimmällä tavalla. Hän ei osoittanut ainoatakaan tosiasiaa, joka todistaisi, että marxilainen teoria ja „vallankumousmyrskyn” antama käytännöllinen kokemus kävivät ristiin; hän koetti hämätä tämän myrskykauden peruspiirteen, joka vahvisti mitä loistavimmin oikeiksi „kaikki sosialidemokratian periaatteet ja ideat”, „kaikki sosialidemokraattisen maailmankatsomuksen tukipilarit”.

Mikä oli kuitenkin se todellinen syy, jonka vuoksi hra Blanck tuli tuohon hirveään vääryyden käsitykseen, että „myrskyn” kaudella katosivat kaikki marxilaiset periaatteet ja ideat? Tämän seikan tarkastelu on varsin mielenkiintoista: se paljastaa meille jälleen kerran poliittisen poroporvarillisuuden todellisen luonteen.

Missä suhteessa „vallankumousmyrskyn” kausi pääasiallisesti erosi nykyisestä „kadettien” kaudesta poliittisten toimintamenetelmien erilaisuuden, kansan historiallisen luomistyön menetelmien erilaisuuden kannalta? Ennen kaikkea ja pääasiallisesti siinä suhteessa, että „myrskyn” kaudella tässä luomistyössä käytettiin eräitä erikoismenetelmiä, jotka ovat vieraita poliittisen elämän muille kausille. Näistä menetelmistä ovat olennaisimpia seuraavat: 1) *kansa „kaappasi” poliittisen vapauden* — se saatettiin voimaan ilman mitään oikeuksia ja lakeja ja ilman mitään

rajoituksia (kokoontumisvapaus vaikkapa yliopistoissa, paino-, yhdistymis-, edustajakokous- y.m. vapaudet); 2) luotiin uudet *vallankumouksellisen vallan* elimet — työläisten, sotilaiden, rautatieläisten ja talonpoikain edustajain Neuvostot, uudet kylien ja kaupunkien vallanelimet y.m.s. j.n.e. Näitä elimiä muodostivat vain *vallankumoukselliset* väestökerrokset, niitä muodostettiin mistään laeista ja normeista välittämättä, yksinomaan vallankumouksellista tietä kansan omaperäisen luomistyön tuotteena, vanhoista poliisisorron kahleista vapautuneen tai vapautuvan kansan omatoimisuuden ilmauksena. Ne olivat lopuksi nimenomaan *vallan* elimiä siitä huolimatta, että ne olivat ituasteellaan, vaistonvaraisia, vielä muotoutumattomia, kokoomukseltaan sekä toimintamuotojensa kannalta epä-määräisiä. Ne toimivat vallaneliminä ottaen haltuunsa esim. kirjapainoja (Pietarissa), vangiten poliisivirkailijoita, jotka estivät vallankumouksellista kansaa käyttämästä oikeuksiaan (siitäkin oli esimerkkejä Pietarissa, missä vastaava uuden vallan elin oli heikompi ja vanha valta voimakkaampi). Ne toimivat vallaneliminä kehottaen koko kansaa olemaan antamatta rahaa vanhalle hallitukselle. Ne takavarikoivat vanhan hallituksen rahavaroja (rautatieläisten lakkokomiteat etelässä) ja käyttivät näitä uuden hallituksen, kansanhallituksen tarpeisiin,—niin, ne olivat epäilemättä uuden hallituksen, kansanhallituksen eli, jos niin haluate, vallankumoushallituksen ituja. Yhteiskunnalliselta ja poliittiselta luonteeltaan se oli kansan vallankumouksellisten ainesten diktatuuria itumuodossaan, ihmetyttääkö se teitä, hra Blanck ja hra Kiesewetter? Ettekö näe tässä „tehostettua suojelua”, mikä porvarille merkitsee samaa kuin diktatuuri? Sanoimme jo teille, ettei teillä ole mitään käsitystä siitä, mitä tieteellisellä diktatuuri-käsitteellä tarkoitetaan. Selitämme sen teille heti, mutta ensin osoitamme „vallankumousmyrskyn” kaudelle ominaisen *kolmannen* toiminta-„menetelmän”: sen, että *kansa käytti väkivaltaa kansaa piinaavia väkivallanharjoittajia kohtaan*.

Kuvaamamme vallanelimet olivat diktatuuria ituasteellaan, sillä tuo valta *ei* tunnustanut *mitään muuta* valtaa, *ei mitään* lakia, *ei mitään* normia, olipa sen säätänyt kuka hyvänsä. Rajoittamaton, lakia noudattamaton, sanan varsinaisessa mielessä voimaan nojaava valta onkin juuri diktatuuria. Mutta voima, johon tämä uusi valta nojasi ja

pyrki nojaamaan, ei ollut sotilasjuntan käsiinsä kaappaa-
man pistimen voimaa, „poliisilaitoksen” voimaa, rahan voi-
maa eikä minkään entisten, vakiintuneiden laitosten voi-
maa. Ei sinnepäinkään. Uuden vallan uusilla elimillä ei
ollut aseita, ei rahaa, ei vanhoja laitoksia. Niiden voi-
malla — voitteko kuvitella, hra Blanck ja hra Kiesewet-
ter? — ei ollut mitään yhteistä vanhojen voimakeinojen
kanssa, ei mitään yhteistä „tehostetun suojelun” kanssa,
ellei tarkoiteta kansan tehokasta suojelemista vanhan val-
lan poliisi- ja muiden elinten harjoittamalta sorrolta.

Mihin tämä voima sitten nojasi? Se nojasi kansanjouk-
koihin. Juuri tässä on tämän uuden vallan ja kaikkien
entisten vanhan vallan elinten välinen *perusero*. Viimeksi
mainitut olivat elimiä, joilla vähemmistö piti vallassaan
kansaa, työläis- ja talonpoikaisjoukkoja. Ensin mainitut
olivat elimiä, joiden avulla kansa, työläiset ja talonpojat,
pitivät valtansa alla vähemmistöä, harvalukuista poliisi-
väkivallan harjoittajien, etuoikeutettujen aatelisten ja virka-
miesten joukkoa. Sellainen on kansaan *kohdistuvan* dikta-
tuurin ja vallankumouksellisen *kansan* diktatuurin välinen
ero, painakaa se visusti mieleenne, hra Blanck ja hra
Kiesewetter! Vanha valta, joka oli vähemmistön diktaturia,
saattoi pysyä pystyssä yksinomaan poliisivehkeilyjen
avulla, yksinomaan siten, että kansanjoukot estettiin osal-
listumasta vallankäyttöön, valvomasta vallankäyttöä. Van-
ha valta ei luottanut milloinkaan joukkoihin, se pelkäsi
valoa, pysyi pystyssä petoksella. Uusi valta, joka on suuren
enemmistön diktaturia, on voinut pysyä ja on pysynyt
pystyssä yksinomaan massojen luottamuksen turvin, yksin-
omaan siksi, että se sai massat osallistumaan vallankäyt-
töön mitä vapaimmin, mitä laajimmin ja mitä vaikuttavim-
malla tavalla. Ei mitään peitettyä, ei mitään salaista, ei
mitään ohjesääntöjä, ei mitään muodollisuuksia. Jos olet
työmies, jos haluat taistella Venäjän vapauttamiseksi väki-
valtaa harjoittavasta poliisikoplasta, olet toverimme. Val-
litse edustajasi heti, viipymättä; valitse kenet parhaaksi
näet, otamme hänet mielellämme ja riemuiten työläisten
edustajain Neuvostomme, Talonpoikaiskomiteamme, sotilai-
den edustajain Neuvostomme j.n.e. j.n.e. täysivaltaiseksi
jäseneksi. Se on valtaa, joka tekee kaiken julkisesti, jouk-
kojen nähden, se on joukkojen käytettävänä ja lähtee välit-
tömästi joukoista, se on kansanjoukkojen ja niiden tahdon

suoranainen ja välitön elin. Sellaista oli uusi valta tai oikeammin sen oraat, sillä vanhan vallan voitto polki kovin varhain maahan nuoren kasvin taimet.

Hra Blanck tai hra Kiesewetter, saatatte ehkä kysyä, miksi sitten tarvitaan „diktatuuria”, miksi tarvitaan „väkivaltaa”? täytyykö suurten joukkojen todellakin käyttää väkivaltaa aniharvain ryhmää vastaan, voivatko kymmenet ja sadat miljoonat olla tuhansien, kymmenien tuhansien diktaattoreja?

Näin kysyvät tavallisesti henkilöt, jotka ensi kerran näkevät käytettävän diktatuuri-termiä heille uudessa merkityksessä. Ihmiset ovat tottuneet näkemään vain poliisivallan ja vain poliisidiktatuurin. Heistä tuntuu oudolta, että voi olla valta, jolla ei ole mitään poliisilaitosta, että voi olla diktatuuria, joka ei ole poliisidiktatuuria. Sanotteko, ettei miljoonien tarvitse käyttää väkivaltaa tuhansia vastaan? Siinä te erehdytte ja erehdytte siksi, että ette tarkastele ilmiöitä kehittyvinä. Unohdatte, ettei uusi valta tipahda taivaasta, vaan nousee, syntyy vanhan vallan rinnalle, vanhan vallan vastakohtaksi, taistelussa sitä vastaan. Kansaa ei voida vapauttaa väkivallantekijöistä, ellei käytetä väkivaltaa väkivallanharjoittajia vastaan, joiden käsissä ovat valtakeinot ja -elimet.

Esitän teille yksinkertaisen esimerkin, hra Blanck ja hra Kiesewetter, jotta voisitte käsittää tämän suuren viisauden, jota kadetin järki ei pysty käsittämään ja joka „menee yli hänen ymmärryksensä”. Olettakaamme, että Avramov räökkää ja piinaa Spiridonovaa. Olettakaamme, että Spiridonovan puolella on kymmeniä ja satoja aseettomia ihmisiä. Avramovin puolella on kourallinen kasakoita. Mitä kansanjoukko tekisi, jos Spiridonovaa räökkättäisiin jossain muualla kuin kidutuskammiossa? Se käyttäisi väkivaltaa Avramovia ja hänen saattuettaan kohtaan. Se menettäisi kenties muutamia taistelijoita Avramovin ampumina, mutta kuitenkin se riisuisi väkisin aseista Avramovin ja kasakat, surmaisi samalla todennäköisesti siihen paikkaan muutamia näistä luvalla sanoen ihmisistä ja telkeisi loput johonkin vankilaan estääkseen heitä tekemästä vastedes konnantoita ja jättääkseen heidät kansan tuomittaviksi.

Nähkääs, hra Blanck ja hra Kiesewetter, kun Avramov kasakoineen räökkää Spiridonovaa, se on kansaan kohdistuvaa sotilas- ja poliisidiktatuuria. Kun vallankumouk-

sellinen kansa (kansa, joka pystyy taistelemaan väkival-lantekijöitä vastaan eikä vain suostuttelemaan, ojentamaan, surkuttelemaan, paheksumaan, valittelemaan ja ruikutta-maan ja joka ei ole poroporvarillisen ahdaskatseista, vaan vallankumouksellista) harjoittaa väkivaltaa Avramovia ja Avramoveja kohtaan, niin se on vallankumouksellisen kan-san diktatuuria. Se on *diktatuuria*, koska se on Avramoviin kohdistuvaa kansan valtaa, valtaa, jota eivät rajoita mit-kään lait (poroporvari olisi kai sitä vastaan, että Spirido-nova vapautettaisiin väkisin Avramovin kynsistä: se ei näet ole „laillista”! onko meillä sellaista „lakia”, että saa sur-mata Avramovin? eivätkö eräät poroporvariston ideologit ole luoneet teoriaa: pahaa ei pidä vastustaa väkivallalla?). Tieteellinen diktatuuri-käsite ei merkitse mitään muuta kuin täysin rajoittamatonta valtaa, jota eivät sido mitkään lait eivätkä kerrassaan mitkään säännöt ja joka nojaa suoranai-seen väkivaltaan. „Diktatuuri”-käsite merkitsee *juuri sitä eikä mitään muuta*, painakaa se visusti mieleenne, herrat kadetit. Edelleen, esittämässämme esimerkissä näemme nimenomaan *kansan* diktatuurin, sillä kansa, kansanjoukko, järjestämätön ja „sattumalta” paikalle kokoontunut väki-joukko, astuu itse ja välittömästi näyttämölle, tuomitsee ja rankaisee itse, käyttää valtaa, luo uuden vallankumoukselli-sen oikeusjärjestyksen. Ja vihdoin se on nimenomaan *vallankumouksellisen* kansan diktatuuria. Miksi ainoastaan vallankumouksellisen eikä koko kansan diktatuuria? Siksi, että kansassa, joka kärsii alituisen ja tavattomasti Avra-movien urotöistä, on fyysillisesti lamaanuneita, peloteltuja ihmisiä sekä sellaisia, jotka on masentanut moraalisesti esi-merkiksi oppi, ettei pahaa pidä vastustaa väkivallalla, taikka sellaisia, joita ei kahlitse oppi, vaan ennakkoluulot, tavat ja tottumukset, välinpitämättömiä ihmisiä, niitä, joita sanotaan poroporvareiksi, jotka ovat taipuvaisempia pysyt-telemään syrjässä ankarasta taistelusta, menemään ohi tai vieläpä piiloutumaankin (ettei tuossa tappelussa vain saisi päihinsä!). Juuri siitä syystä diktatuuria ei toteuta koko kansa, vaan ainoastaan vallankumouksellinen kansanosa, joka ei silti pelkää lainkaan muuta kansaa, ei salaa kan-salta tekojensa syitä eikä mitään niiden yksityiskohtia, vaan haluaa saada *koko* kansan osallistumaan ei ainoas-taan valtion hallintaan, vaan myös vallankäyttöön sekä itse valtion rakentamiseen.

Esittämämme yksinkertainen esimerkki sisältää näin muodoin tieteellisen „vallankumouksellisen kansan diktaattori” -käsitteen ja „sotilas- ja poliisidiktatuuri”-käsitteen *kaikki elementit*. Tästä yksinpä oppineelle kadettiprofessorillekin käsitettävästä yksinkertaisesta esimerkistä voimme siirtyä tarkastelemaan yhteiskuntaelämän mutkallisempia ilmiöitä.

Vallankumous sanan suppeassa, varsinaisessa merkityksessä on juuri sellainen kausi kansan elämässä, jolloin vuosisatojen mittaan patoutunut Avramovien urotekojen aiheuttama viha purkautuu esiin *tekoina* eikä sanoina, *miljoonaisten kansanjoukkojen* eikä yksilöiden tekoina. Kansa herää ja nousee vapautuakseen Avramoveista. Kansa vapauttaa lukemattomat Venäjän Spiridonovat Avramoveista, käyttää väkivaltaa Avramoveja kohtaan, alistaa Avramovit valtaansa. Tämä ei tietenkään tapahdu niin yksinkertaisesti eikä „kerralla” niin kuin esimerkissä, jonka olemme yksinkertaistaneet hra professori Kiesewetteriä varten,— tämä kansan taistelu Avramoveja vastaan, taistelu sanan suppeassa, varsinaisessa merkityksessä, tämä Avramovien karistaminen kansan harteilta vie kuukausia ja vuosia, jotka ovat „vallankumousmyrskyn kautta”. Se, mitä nimitetään Venäjän suureksi vallankumoukseksi, merkitseekin reaalisesti juuri sitä, että kansa karistaa harteiltaan Avramovit. Tämä karistaminen, jos tarkastellaan sitä historiallisen luomistyön menetelmien kannalta, tapahtuu muodossa, jota juur’ikään kuvasimme vallankumousmyrskystä puhuessamme, nimittäin siten, että kansa valloittaa poliittisen vapauden, t.s. sen vapauden, jonka saamista Avramovit ovat estäneet; kansa luo uuden, vallankumouksellisen vallan, jota käytetään Avramoveja vastaan, entisen poliisijärjestelmän väkivallanharjoittajia vastaan; kansa käyttää väkivaltaa Avramoveja kohtaan toimittaakseen pois tieltä, riisuakseen aseista ja tehdäkseen vaarattomiksi nuo villikoirat, kaikki Avramovit, Durnovot, Dubasovit, Minit ynnä muut sellaiset.

Onko hyvä, että kansa käyttää sellaisia laittomia, säännöttömiä, suunnitelmattomia ja epäjohdonmukaisia taistelumenetelmiä kuin ovat vapauden valloittaminen ja sellaisen uuden ja vallankumouksellisen vallan luominen, jota ei kukaan ole virallisesti tunnustanut, käyttää väkivaltaa kansan sortajia kohtaan? Kyllä, se on oikein hyvä. Se on

kansan vapaustaistelun korkein ilmenemismuoto. Se on sitä suurta aikaa, jolloin Venäjän parhaimpien ihmisten vapausunelmat toteutuvat *tekoina*, itse kansanjoukkojen eikä sankarillisten yksilöiden tekoina. Se on yhtä hyvä kuin oli sekin, että väkijoukko (esimerkissämme) vapautti Spiridonovan Avramovin kynsistä, riisui väkisin aseet Avramovilta ja teki hänet vaarattomaksi.

Tässä nyt tulemmekin siihen keskeisimpään kysymykseen, joka paljastaa kadettien sala-ajatukset ja salatun pelon. Juuri sen vuoksi kadetti onkin poroporvariston ideologi, että hän suhtautuu myös politiikkaan, koko kansan vapauttamiseen, vallankumoukseen samalta kannalta kuin esimerkissämme mainittu poroporvari, joka Avramovin rääkätessä Spiridonovaa olisi tahtonut hillitä väkijoukkoa, kehottaa sitä lainkuuliaisuuteen ja neuvoa, ettei pidä kiirehtiä vapauttamaan uhreja laillisen esivallan nimessä toimivan pyövelin käsistä. Tietysti meidän esimerkissämme sellainen poroporvari olisi siveellisesti suorastaan epäsikiö, mutta koko yhteiskuntaelämään sovellettuna poroporvarin siveellinen rujous, toistamme, ei ole lainkaan persoonallista, vaan sosiaalista laatua ja johtunee päähänpiintyneistä porvarillisen ahdashenkisen oikeustieteen ennakkoluuloista.

Miksi hra Blanckin mielestä ei ole edes tarpeen todistaa, että „myrskyn” kaudella unohdettiin kaikki marxilaiset periaatteet? Siksi, että hän vääristää marxilaisuuden brentanolaisuudeksi pitäen epämarxilaisina sellaisia „periaatteita” kuin vapauden valloittamista, vallankumouksellisen vallan luomista, väkivallan käyttöä kansan taholta. Sellainen ajatus on läpikäyväenä hra Blanckin kirjoituksessa, eikä yksistään Blanckin, vaan kaikkien kadettien, kaikkien nykyään Plehanovia kadettirakkaudesta ylistelevien liberaali- ja radikaalileirin kynäilijäin kirjoituksissa, aina „Bez Zaglavija” lehden bernsteiniläisten, hra Prokopovitshin, rva Kuskovan ja tutti quanti* kirjoituksia myöten.

Tarkastelkaamme, miten tämä katsantokanta on syntynyt ja miksi sen piti syntyä.

Se syntyi välittömästi Länsi-Euroopan sosialidemokraattien bernsteiniläisestä tahi laajemmin sanoen opportunisti-

* — heidän kaltaistensa. *Toim.*

sesta käsitystavasta. Tuon käsitystavan virheitä, joita „ortodoksit” ovat Lännessä paljastaneet järjestelmällisesti ja kautta linjan, solutetaan nyt „vaivihkaa” toisin höystetytynä ja toisessa yhteydessä Venäjälle. Bernsteiniläiset ovat hyväksyneet ja hyväksyvät marxilaisuuden *lukuunottamatta* sen välittömästi vallankumouksellista puolta. He eivät pidä parlamenttitaistelua vain yhtenä taistelukeinoista, sellaisena, joka on erikoisen sopiva tiettyinä historian kausina, vaan pääasiallisena ja miltei yksinomaisena taistelumuotona, mikä tekee tarpeettomiksi „väkivallan”, „valtaukset”, „diktatuurin”. Juuri tällaista latteasti, poroporvarillisesti vääristeltyä marxilaisuutta levittävätkin nyt Venäjällä herrat Blanckit ynnä muut liberaaliset Plehanovin ylistäjät. He ovat siinä määrin tottuneet vääristelemään, etteivät pidä tarpeellisena edes todistaa väitettään, että vallankumousmyrskyn kaudella unohdettiin marxilaiset periaatteet ja ideat.

Minkä vuoksi sellaisen katsantokannan täytyi syntyä? Sen vuoksi, että se vastaa perin juurin pikkuporvariston luokka-asemaa ja etuja. „Puhdistetun” porvarillisen yhteiskunnan ideologi pitää sallittuina *kaikkia* sosialidemokratian taistelumenetelmiä, *paitsi juuri niitä, joita vallankumouksellinen kansa käyttää „myrskyn” kausina* ja jotka vallankumouksellinen sosialidemokratia hyväksyy ja joita se auttaa käyttämään. Porvariston edut vaativat proletariaatin osallistumista taisteluun itsevaltiutta vastaan, mutta vain sellaista osallistumista, joka ei kohota johtoasemaan proletariaattia ja talonpoikaistoa, vain sellaista osallistumista, joka ei johda vanhojen, itsevaltiuden ja maaorjuuden aikaisten eikä poliisiin nojaavien vallanelinten täydelliseen poistamiseen. Porvaristo haluaa säilyttää nämä elimet, mutta alistamalla ne välittömään valvontaansa, se tarvitsee niitä *proletariaattia vastaan*, proletaarinen taistelu helpotuisi liiaksi, jos kaikki nämä elimet hävitettäisiin. Juuri sen vuoksi porvariston edut, luokkaedut vaativat sekä monarkiaa että yläkamaria, vaativat vallankumouksellisen kansan diktatuurin estämistä. Taistele itsevaltiutta vastaan, sanoo porvaristo proletariaatille, mutta älä kajoa vanhoihin vallanelimiin, minä tarvitsen niitä. Taistele „parlamentaarisesti”, s.o. niissä puitteissa, mitkä määrään sinulle sovitunani monarkian kanssa, taistele järjestöjen avulla, mutta älä kuitenkaan sellaisten kuin yleisten lakkokomiteoiden,

työläisten, sotilaiden edustajain Neuvostojen y.m. avulla, vaan sellaisten järjestöjen avulla, jotka monarkian suostumuksella säätämäni laki hyväksyy, joita se rajoittaa ja jotka se tekee pääomalle vaarattomiksi.

Tämä selittää sen, miksi porvaristo puhuu „myrskyn” kaudesta halveksuvasti, ylenkatseellisesti, kiukkuisesti ja vihamielisesti, mutta Dubasovin varjeleman perustuslaillisuuden kaudesta ihastellen ja riemuiten, poroporvarillisesti tavattoman hurmaantuneena... taantumukseen. Tässä ilmenee aina vain se sama kadettien vakinainen ja muuttumaton ominaisuus, että he pyrkivät nojautumaan kansaan ja pelkäävät sen vallankumouksellista omatoimisuutta.

Niin ikään on ymmärrettävää, minkä takia porvaristo pelkää uutta „myrskyä” pahemmin kuin tulta, minkä takia se ei ota huomioon ja hämää uuden vallankumouksellisen kriisin aineksia, minkä takia se pitää kansan keskuudessa yllä ja levittää perustuslaillisuusilluutioita.

Nyt olemme selittäneet tyhjentävästi, minkä takia hra Blanck ja muut hänen kaltaisensa julistavat, että „myrskyn” kaudella unohdettiin kaikki marxilaiset periaatteet ja ideat. Hra Blanck niin kuin yleensä poroporvarit hyväksyy marxilaisuuden *lukuunottamatta* sen vallankumouksellista puolta, hyväksyy sosialidemokraattiset taistelumenetelmät kaikkein vallankumouksellisimpia ja suoranaisesti vallankumouksellisia menetelmiä *lukuunottamatta*.

Hra Blanckin suhtautuminen „myrskyn” kauteen on tavattoman kuvaava esimerkki siitä, että porvaristo ei ymmärrä proletaarisia liikkeitä, että porvaristo pelkää kärkevää ja päättäväistä taistelua, että porvaristo vihaa kaikkia yhteiskunnallisten ja historiallisten kysymysten jyrkän, vanhat laitokset murskaavan, sanan varsinaisessa merkityksessä vallankumouksellisen ratkaisutavan ilmauksia. Herra Blanck paljasti itsensä, paljasti kerralla porvarillisen ahdasmielisyytensä. Hän oli kuullut ja lukenut, että sosialidemokraatit tekivät myrskyn kaudella „virheitä”, ja hän kiirehti tekemään yhteenvedon ja julistamaan itsevarmana, kategorisesti ja perusteettomasti, että kaikki marxilaisuuden „periaatteet” (joista hänellä ei ole vähäisintäkään käsitystä!) unohdettiin. Noiden „virheiden” johdosta huomautamme: onko työväenliikkeen, sosialidemokraattisen liikkeen kehityksessä ollut koskaan kautta, jolloin ei olisi tehty yksiä tai toisia virheitä, jolloin ei olisi tavalla tai toisella

poikettu oikeaan tahi vasempaan? Eikö Saksan sosialidemokraattisen taistelun parlamenttikauden historia, kauden, joka kaikista maailman ahdasmielisistä porvareista näyttää rajalta, jota ei voida ylittää! — ollut täynnä sellaisia virheitä? Ellei herra Blanck olisi aivan moukka sosialismin kysymyksissä, hänen mieleensä olisivat muistuneet helposti sekä Mühlberger että Dühring, sekä kysymys Dampfersubventionista ⁵⁹ että „nuorista” ⁶⁰, sekä bernsteiniläisyys että monen monet muut asiat. Mutta herra Blanck ei katso tärkeäksi sosialidemokratian todellisen kehityskulun tutkimista, hän tahtoo vain halventaa taistelun proletaarista mittavuutta ylistääkseen kadettipuolueensa porvarillista viheliäisyyttä.

Tosiaan, jos tarkastelemme asiaa siltä kannalta, miten sosialidemokratia on poikennut tavalliselta, „normaalilta” tieltään, niin näemme, että siinäkin suhteessa „vallankumousmyrskyn” kausi oli edelliseen kauteen verrattuna sosialidemokratian *suuremman* eikä pienemmän yhtenäisyyden ja aatteellisen eheyden kautta. „Myrskyn” kauden taktiikka ei loitontanut, vaan lähensi sosialidemokratian molempia siipiä toisiinsa. Entinen erimielisyys vaihtui yksimielisyydeksi aseellista kapinaa koskevassa kysymyksessä. Kummankin puolueyhmän sosialidemokraatit toimivat työläisten edustajain Neuvostoissa, näissä omalautuisissa ituasteellaan olleen vallankumouksellisen vallan elimissä, ryhmittivät sotilaita ja talonpoikia näiden Neuvostojen ympärille, julkaisivat vallankumouksellisia manifesteja yhdessä pikkuporvarillisten vallankumouksellisten puolueiden kanssa. Entiset vallankumousta edeltäneen kauden kiistat vaihtuivat yksimielisyydeksi käytännön kysymyksissä. Kohoava vallankumousaalto työnsi taka-alalle erimielisyydet pakottaen tunnustamaan taistelutaktiikan, siirtäen syrjään duumakysymyksen, asettaen päiväjärjestykseen kapinakysymyksen, lähentäen sosialidemokraatteja ja vallankumouksellisia porvarillisia demokraatteja toisiinsa välittömässä lähimpien tehtävien täytössä. „Severnyi Golos” ⁶¹ lehdessä menshevikit yhdessä bolshevikien kanssa kehottivat lakkoon ja kapinaan, kehottivat työläisiä jatkamaan taistelua siihen saakka, kunnes valta siirtyy heidän käsiinsä. Itse vallankumoustilanne saneli käytännölliset tunnuksat. Kiistat koskivat vain yksityiskohtia tapahtumien arvioinnissa: esimerkiksi „Natshalo” ⁶² piti

työläisten edustajain Neuvostoja vallankumouksellisten itsehallintojen eliminä, „Novaja Zhizn”⁶³ vallankumouksellisen vallan alkeellisina eliminä, jotka yhdistävät proletariaatin ja vallankumouksellisen demokratian. „Natshalo” kallistui proletariaatin diktatuurin kannalle. „Novaja Zhizn” oli proletariaatin ja talonpoikaiston demokraattisen diktatuurin kannalla. Eikö sitten Euroopan jokaisen sosialistisen puolueen mikä kehitysvaihe tahansa osoita, että sosialidemokraattisessa liikkeessä on ollut tällaisia ja näidenkaltaisia erimielisyyksiä?

Ei, se, että herra Blanck vääristelee asiaa, vääristelee räikeästi eilispäivän historiaa, saa selityksensä siitä ja vain siitä, että edessämme on pikku näyte omahyväisestä porvarillisesta halpamaisuudesta; vallankumousmyrskyn kaudet tuntuvat hänestä mielettömyydeltä („kaikki periaatteet on unohdettu”, „itse harkinta ja tavallinen järkikin melkein katoavat”), mutta vallankumouksen kukistamisen ja pikkuporvarillisen „edistyksen” (Dubasovien varjeleman „edistyksen”) kaudet järkevän, tietoisien ja suunnitelmallisen toiminnan kausilta. Tämä kahden kauden („myrskyn” kauden ja kadettien kauden) vertailu kulkee punaisena lankana läpi koko hra Blanckin kirjoituksen. Kun ihmiskunnan historia kiittää eteenpäin lokomotiivin nopeudella, niin se on „myrskyä”, „vyöryä”, kaikkien „periaatteiden ja ideoiden katoamista”. Kun historia etenee kuormavankkurien nopeudella, niin se on todella järkeä ja itse suunnitelmallisuutta. Kun kansanjoukot alkavat itse kaikessa viattomassa primitiivisyydessään, suorasukaisen ja karkean päättäväisesti luoda historiaa, toteuttaa suoraan ja viivyttelämättä elämässä „periaatteita ja teorioita”, niin silloin porvari joutuu kauhun valtaan ja ulvoo, että „järki jää taka-alalle” (eiköhän asia ole päinvastoin, te poroporvarillisuuden sankarit? eiköhän historiassa juuri tällaisina ajankohtina tule esiin joukkojen järki eikä erillisten yksilöiden järki? eiköhän juuri silloin joukkojen järjestä tule elävä ja toimiva voima eikä kabinettivoima?). Kun suorainen joukkoliike on nujerrettu ampumisten, räökkäysten, pieksämisten, työttömyyden ja nälän avulla, kun Dubasovien varoilla elävän akateemisen tieteen luteet tulevat esiin raoistaan ja alkavat ratkaista asioita kansan *edestä joukkojen nimessä* myyden ja kavaltaen näiden edut harvalukuisille etuoikeutettujen ryhmille, niin silloin poroporva-

rillisuuden ritareista tuntuu siltä, että on koittanut rauhallisen ja levollisen edistyksen aikakausi, „on tullut harkinnan ja järjen vuoro”. Porvari on aina ja kaikkialla uskollinen itselleen: jos otatte „Poljarnaja Zvezdan” tai „Nasha Zhiznin”⁶⁴, luette Struvea tahi Blanckia, niin kaikkialla on yhtä ja samaa, kaikkialla on tämä sama ahdasmielinen, akateemisen pedanttinen, kuollut, byrokraattinen arvio vallankumous- ja reformikausista. Edelliset ovat järjettömyyden kausia, tolle Jahre, harkinnan ja järjen katoamisen kausia. Jälkimmäiset ovat „tietoisien, järjestelmällisen” toiminnan kausia.

Älkää tulkitko väärin sanojani. Älkää sanoko minun tar koittavan, että herrat Blanckit pitävät yksiä tai toisia kausia parempina. Kysymys ei ole lainkaan siitä, mitä me itse pidämme parempana, historian kausien vaihtuminen ei riipu meidän subjektiivisista sympaatioistamme. Kysymys on siitä, että yhden tai toisen kauden *ominaisuuksien analysoinnissa* (mikä ei riipu lainkaan siitä, mitä me pidämme parempana, tai meidän sympaatioistamme) herrat Blanckit *vääristelevät* julkeasti *totuutta*. Kysymys on siitä, että juuri vallankumouskausina historiallinen luomistyö on laajempaa, sisältörikkaampaa, tietoisempaa, suunnitelmallisempaa, järjestelmällisempää, rohkeampaa ja selkeämpää kuin poroporvarillisen, kadettimaisen, reformistisen edistyksen kausina. Mutta herrat Blanckit kuvaavat asian päinvastaiseksi! Harmaan arkielämän he kuvaavat rikkaaksi historialliseksi luomistyöksi. He pitävät poljettujen tai masennettujen joukkojen toimetttömyyttä „järjestelmällisyyden” voittona virkamiesten ja porvariain toiminnassa. He kirkuvat harkinnan ja järjen katoamisesta silloin, kun kaikenlaisten kansliarottien ja liberaalisten penny-a-liner’ien (rivimaksun saavat kirjoittelijat) harjoittaman lakiehdotusten tyypistelyn jälkeen koittaa „rahvaanmiesten” suoranaisen poliittisen toiminnan kausi, „rahvaanmiesten”, jotka ilman muuta ja viivyttelemättä murskaavat kansaa sortavat elimet, ottavat vallan käsiinsä, ottavat itselleen sen, mitä pidettiin erilaisille kansan ryöstäjille kuuluvana, sanalla sanoen nimenomaan silloin, kun herää miljoonien poljettujen ihmisten harkintakyky ja järki, herää toimintaan, vilkkaaseen inhimilliseen toimintaan, historialliseen luomistyöhön eikä vain kirjasia lukemaan”⁶⁵.

Sellaisia kiistoja käytiin vuosina 1905—1906 Venäjällä diktatuurikysymyksestä.

Herrat Dittmannit, Kautskyt, Crispienit, Hilferdingit Saksassa, Longuet ja kumpp. Ranskassa, Turati ja hänen ystävänsä Italiassa, MacDonaldit ja Snowdenit Englannissa y.m. ovat diktatuurikysymyksessä asiallisesti aivan samalla kannalla kuin hra R. Blanck ja Venäjän kadetit vuonna 1905. He eivät käsitä diktatuuria, eivät osaa valmistaa sitä eivätkä kykene käsittämään ja toteuttamaan sitä.

20. X. 1920.

Julkaistu v. 1920

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan
